

SIVISTYS- JA HYVINVOINTI

40 Toimialan tehtävä/toiminta-ajatus

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut (40)

Toimialajohtajana 1.1.-31.7.2024 sivistys- ja hyvinvointijohtaja, 1.8.2024 alkaen hyvinvointijohtaja.
Kunnanvaltuusto hyväksyi 18.12.2023 § 54 sivistys- ja hyvinvointipalvelujen johtamisrakenteen 1.8.2024 alkaen.

Tulosalueet:		Tulosalueen esimies 1.1-31.7.2024:	Tulosalueen esimies 1.8.-31.12.2024:
400	Varh.kasv. ja esiop.hallinto	varhaiskasvatusjohtaja	hyvinvointijohtaja
401	Varh.kasvatus ja esiopetus	varhaiskasvatusjohtaja	hyvinvointijohtaja
409	Koulu- ja vap.aikat. hallinto	sivistys- ja hyvinvointijohtaja	sivistysjohtaja
411	Perusopetus	sivistys- ja hyvinvointijohtaja	sivistysjohtaja
420	Lukio	sivistys- ja hyvinvointijohtaja	sivistysjohtaja
430-440	Vapaa sivistys ja joukkoliikenne	sivistys- ja hyvinvointijohtaja	sivistysjohtaja
450	Kirjasto	sivistys- ja hyvinvointijohtaja	sivistysjohtaja
460-480	Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi	vapaa-aikapalvelupäällikkö	hyvinvointipalvelupäällikkö
490	Hyvinvointi	sivistys- ja hyvinvointijohtaja	hyvinvointijohtaja

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokoonpano (Kaakon kaksikko)	1.1.-31.7.2024	Osallistuminen kokouksiin 2024 (5 kokousta)
Puheenjohtaja	Jani Korpela (Mi)	5
Jäsenet	Anton Yrjönen (Vi), vpj.	1
	Eriksson Helena (Vi)	5
	Mäkelä Piia (Mi)	4
	Niemelä Jouni (Vi)	5
	Oikarinen Petri (Mi)	3
	Palm Jaakko (Vi)	4
	Piispa Sanna (Mi)	3
	Taina Kati (Mi)	5
	Yläkäs Minna (Vi)	5
Muut kokouksiin osallistuneet	Salmela Joonas (Mi), varajäsen	1
	Tylli Sonja (Mi), varajäsen	1
	Alastalo Tarja khall.pj. (Mi)	4
	Kuokka Vappu, khall.pj (Vi)	2
	Rikkola Riitta, khall.ed. (Mi)	3
	Havuaho Osmo, khall.ed. (Vi)	5
	Hyttinen Auli, pöytäkirjanpitäjä	3
	Salmela Juuso, nuor.valt. ed. (Mi)	1
	Rahkonen Titta, nuor.valt.ed. (Vi)	1
	Paappanen lida, nuor.valt.ed. (Vi)	1
	Rasi Sari, asiantuntija	2
	Silander Outi, esittelijä, ptk.pit.	5
	Pousi Varpu, esittelijä, asiantuntija	2
Ruuskanen Aki, asiantuntija	1	
Ahonen Veli-Matti, asiantuntija	1	

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokoonpano (Virolahti)	1.8.-31.12.2024	Osallistuminen kokouksiin 2024 (4 kokousta)
Puheenjohtaja	Anton Yrjönen	4
Jäsenet	Eriksson Helena, vpj.	4
	Niemelä Jouni	4
	Palm Jaakko	3
	Yläkäs Minna	4
Muut kokouksiin osallistuneet	Kuokka Vappu, khall.pj	3
	Havuaho Osmo, khall.ed.	4
	Silander Outi, vs./vt. kunnanjoht.	1
	Jokimies Erika, esittelijä, ptk.pitäjä	4
	Pousi Varpu, asiantuntija	4
	Ruuskanen Aki, asiantuntija	1

400 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen hallinto

Varhaiskasvatus on lapsen oikeus ja se on osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminta perustuu varhaiskasvatus- ja perusopetuslakiin. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuslaki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta, myös siitä päätettäessä. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta.

Tavoitteet

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäminen alueen lapsille ennen perusopetuksen alkamista

Mittarit

Päätökset lapsille ja perheille varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaisesti

Kriittiset menestystekijät

Lapsimäärän yllättävät muutokset

Toteuma

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen hallinnon toiminta ja talous ovat toteutuneet talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti ajalla.

Miehikkälän ja Virolahden yhteistyö sivistyksen ja hyvinvoinnin osalta päättyi 31.7.2024. 1.8.2024 alkaen varhaiskasvatuksesta vastaavana viranhaltijana on toiminut hyvinvointijohtaja, aiemmin varhaiskasvatusjohtaja.

401 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatusta järjestetään Virolahdella Klamilan ja Virojoen päiväkodeissa. Kaakon kaksikko yhteistyösopimuksen mukaisesti Miehkälän päiväkodin toiminta kuuluu Virolahden kunnan järjestämisvastuulle ja alue muodostaa yhden yhteisen palvelujen käyttöalueen 31.7.2024 asti. 1.8.2024 alkaen Miehkälän kunta järjestää varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelut kuntalaisilleen. Jokaisessa päiväkodissa järjestetään kuusivuotiaalle esiopetusta. Esiopetusta järjestetään pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna ja sen tavoitteena on osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa vahvistaa lapsen oppimisen ja kehityksen edellytyksiä.

Tavoitteet

- Varmistetaan laadukas varhaiskasvatus
- Terveellinen ja turvallinen kasvuympäristö
- Ehkäistään aktiivisesti hyvinvointi ja terveyseroja

Mittarit

- Lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen oppimissuunnitelma tehdään yhdessä huoltajien kanssa.
- Kelpoinen varhaiskasvatus- ja esiopetushenkilöstö.
- Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen tyytyväiset perheet.
- Päiväkodit vastaavat varhaiskasvatuksen tarpeeseen.
- Päiväkotien tilat, välineet ja ympäristö täyttävät terveellisen ja turvallisen kasvuympäristön vaatimukset.
- Pesarapuuttumisen malli käytössä päiväkodeissa kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyyn.
- Tavoitetaan kaikki yli 3 v lasten perheet
- Varhaiskasvatus ja esiopetus toimivat yhdessä huoltajien kanssa siten, että lapsi liikkuu kolme (3) tuntia päivässä, josta tunti (1) hengästyttävää

Kriittiset menestystekijät

Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön pysyminen

Toteuma

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminta on ollut talous- ja toimintasuunnitelman mukaista.

Kaakon kaksikko yhteistyön aikana varhaiskasvatus on toteutunut kolmessa päiväkodissa: Klamila, Miehikkälä ja Virojoen uusi päiväkotona. Klamilan päiväkodeissa on toiminut kolme lapsiryhmää, Miehikkälän ja Virojoen uudessa päiväkodissa neljä. Kunkin päiväkodin yhdessä ryhmässä on toteutunut perusopetuslain mukainen esiopetus. Kyseisessä esiopetusryhmässä toteutuu myös esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus. Elokuusta 2024 alkaen Virojoen päiväkodin lapsiryhmien lukumäärä väheni yhdellä, olleen syyslukukauden alusta alkaen kolme. Virojoen päiväkodin vuororyhmässä toteutuu miehikkäläläisten lasten vuorohoito 1.8.2024 jälkeenkin kuntien yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen osallistuu yhteensä 79 lasta 55 perheestä (31.12.2024). Esiopetusikäisiä on 16 lasta, joista jokainen osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen. Kaikille lapsille on laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma tai lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma LEOPS. Varhaiskasvatus tavoittaa lähes kaikki kolmevuotiaat.

Kelpoisuusehdot täyttäviä työntekijöitä vuoden lopussa 87 %.

405 Erityisavustus (korona-avustus/varhaiskasvatus)

Erityisavustuksella varhaiskasvatuksessa työskenteli varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitajat eri yksiköissä. Hanke päättyi 31.7.2024.

409 Koulu- ja vapaa-aikatoimen hallinto

Koulu- ja vapaa-aikatoimen hallinto tuottaa ja järjestää kuntien lakisääteiset ja kuntien kanssa erikseen sovitut varhaiskasvatus- ja esiopetus-, perusopetus-, lukio-, kirjasto-, nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, vapaa sivistys- ja joukkoliikennepalvelut. Kuntalaisille järjestetään monipuoliset palvelut taloudellisesti ja laadukkaasti.

Tavoitteet

- Perusopetuslain mukainen perusopetuksen järjestäminen
- Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallintoasioiden asianmukainen käsittely

Mittarit

Osaava henkilöstö

Kriittiset menestystekijät

Henkilöstön kyky joustaa ja mukautua

Toteuma

Koulu- ja vapaa-aikatoimen hallinto on toteutunut talous- ja toimintasuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointijohtaja on ollut virkavapaalla 13.5.2024 alkaen. Viransijaisuuden jakoivat rehtori ja varhaiskasvatusjohtaja Kaakon kaksikko yhteistyön päättymiseen asti. Elokuun alusta alkaen sivistysjohtajan virka muutui 50 % ja viran vastuut hoiti rehtori. 50 % sivistysjohtaja irtisanoutui 1.12.2024 alkaen.

Vammaisneuvosto

Tehtävät

Virolahden ja Miehikkälän yhteinen vammaisneuvosto vaikuttaa toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin kannalta.

Tavoitteet

Edistää vammaisten henkilöiden ja heidän omaistensa, vammaisjärjestöjen, yksityisten palveluntuottajien sekä viranomaisten välistä yhteistoimintaa. Ympäristön suunnitteluun ja esteettömyyteen vaikuttaminen. Edistää vammaisuuteen ja vammaisten tarpeisiin ja palveluihin liittyvää tiedottamista.

Toteuma

Virolahden ja Miehikkälän kuntien yhteinen vammaisneuvosto kokoontui kaksi kertaa vuoden 2024 aikana. Ryhmän sihteerinä on toiminut vapaa-aikaohjaaja Veli-Matti Ahonen.

Vammaisneuvoston kokoonpano	1.1.-31.12.2024	Osallistunut kokouksiin (2)
Hanski Liisa	Puheenjohtaja, Virolahden kappeliskr.	2
Kataikko Leena	Varapuheenjohtaja, Miehikkälän kappeliskr.	2
Kormu Marja-Helena	Miehikkälä - Virolahden Sydänyhdistys ry	2
Kotola Eila	Virolahden Mielenterveysyhdistys ry, Tuuppari	2
Kiiski Kirsi	Kymenlaakson Hyvinvointialue	1
Gustafsson Helli	Kaakkois-Suomen Diabetesyhdistys ry	1
Vanhoja Raimo	Miehikkälän Mielenterveysyhdistys ry	2
Päkki Marianne	Haminan seudun ERKAT ry	2
Yläkäs Minna	Sivistys- ja hyvinvointiltk. edustaja Virolahti	1
Taina Kati	Sivistys- ja hyvinvointiltk. edustaja Miehikkälä	2
Heino Sari	khall. edustaja, Miehikkälä	1
Kivelä Anja	khall. edustaja, Virolahti	1
Pulkinen Tuire	varajäsen Kaakkois-Suomen Diabetesyhdistys ry	2
Viitala Suvi-Riikka	hyvinvointikehittäjä, Miehikkälä	1
Ahonen Veli-Matti	sihteerinä	2

411 Perusopetus

Violahti toimi opetuksen järjestäjänä Miehikkälän ja Virolahden kuntien perusopetuksessa 31.7.2024 asti. Virolahdella toimi tuolloin Klamilan koulu (48 oppilasta), Virojoen koulu (107 oppilasta) ja Virolahden yläkoulu (87 oppilasta). Miehikkälässä Violahti vastasi Kirkonkylän koulusta (46 oppilasta), Suur-Miehikkälän koulusta (23 oppilasta) ja Miehikkälän koulusta (51 oppilasta).

1.8.2024 alkaen Virolahdella on toiminut Virolahden yläkoulu (140 oppilasta), Virojoen koulu (92 oppilasta) sekä Klamilan koulu (44 oppilasta). Miehikkälän ja Virolahden kunnat ovat laatineet yhteistoimintasopimuksen Miehikkälän kunnan yläkouluikäisten oppilaiden yläkouluopetuksen järjestämisestä Virolahden yläkoulussa. Sopimus astui voimaan 1.8.2024 alkaen kunnanvaltuustojen päätösten mukaisesti.

Koulujen ateriapalvelut tuottaa Kymijoen ravintopalvelut.

Koulukuljetukset

Koulukuljetukset järjestetään erillisen sopimuksen mukaisesti. Nykyinen sopimus on voimassa 1.8.2023 alkaen, kuljetukset järjestää Vuorelan liikenne. Kuljetuksia täydennetään takseilla.

Tavoitteet

- Koulut tarjoavat laadukasta lähiopetusta terveellisessä ja turvallisessa oppimisympäristössä.
- Opetuksen resurssit pidetään riittävänä.
- Laajennetun oppivelvollisuuden huomioiminen opetuksessa ja ohjauksessa.
- Kielitietoisuuden opetuksen järjestäminen.
- Koululaisten iltapäivätoiminta järjestetään suositusten mukaan ryhmäkoko huomioiden

Mittarit

- Opetusryhmien koko enintään 20 (+2). Työturvallisuusmääräykset huomioidaan oppiaineissa. Yhdysluokkien käyttö arvioidaan tilannekohtaisesti.
- Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö (opettajat, koulunkäynninohjaajat ja toimistosihteerit). Oppi- ja työmateriaalit ovat ajantasaiset ja riittävät.
- Perusopetuksen ja toisen asteen opintojen suorittaminen.
- Suomi toisena kielenä opetus ja valinnaiset kieliryhmät.
- Asiakastyytyväisyys, resurssi ja tilat riittävät

Kriittiset menestystekijät

- Vähenevä oppilasmäärä
- Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus ja pysyvyys

Toteuma

Perusopetuksen toiminta on ollut talous- ja toimintasuunnitelman mukaista pois lukien yläkouluopetuksen muutos 1.8.2024 alkaen. Päätös yläkoulusopimuksesta Miehikkälän kanssa syntyi 17.6.2024 molempien kuntien valtuustoissa. Yläkoulujen yhdistämistä ei ollut mahdollista ennakoita talous- ja toimintasuunnitelmaan vuodelle 2024. Yläkouluopetuksen järjestäminen 1.8.2024 alkaen Virolahden yläkoulussa lisäsi oppilasmäärä, jonka vuoksi henkilöstökustannukset ja erityisesti ruokapalveluihin ja kirjallisuuteen varatut määrärahat ylittyivät. Ylitykset tasoittuivat kotikuntakorvauksella. Yläkoulusopimuksen mukainen seurantaryhmä on kokoontunut syyslukukaudella 2024 yhden kerran.

Kaikkien koulujen luokkakoko oli alle 20. Klamilan koulussa toteutui yhdysluokkaopetus (kolme luokanopettajaa). Opetus järjestyi työturvallisuusmääräyksiä noudattaen. Oppilas sai suomi toisena kielen -opetusta tarpeen mukaan ja yläkoulun valinnaisessa kieliopetuksessa toteutui venäjän ja saksan kielen opetus.

Kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä oli yli 80 %.

Joustava perusopetus käynnistyi yläkoulussa 1.8.2024. Joustavaan perusopetukseen osallistui kaksi oppilasta. Tämän lisäksi on toteutettu perusopetuslain §18 mukaisia erityisjärjestelyjä.

Koululaisten iltapäivätoimintaa on järjestetty sekä Virojoen että Klamilan alakouluilla. Osallistujia iltapäivätoimintaa oli Virojoella keskimäärin 17, Klamilassa 4–6 lasta. Molemmissa iltapäivätoiminnan ryhmissä työskenteli kaksi (2) koulunkäynninohjaajaa. Klamilan resurssoinnin perusteena oli oppilaiden tuen tarve.

412 Erityisavustus (korona-avustus/esi- ja perusopetus)

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä on saatu avustusta lasten ja oppilaiden oppimisen tuen ja hyvinvoinnin tukemiseen. Määräraha on käytettävissä lukuvuoden aikana korona-ajan aiheuttamien oppimisen haasteiden korjaamiseen mm. Suomi toisena -kielen oppimisen tukemiseen ja valmistavan luokan oppilaiden kotiluokkiin siirtymisen tukemiseen.

Keväällä Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Virolahden kunnalle valtion erityisavustuksen varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027.

420 Lukio

Virolahdella toimii Virolahden lukio ja lukion osana toimii kilparatsastuslinja. Virolahden lukion opiskelijoille tarjotaan laadukasta ja yleissivistävää lähiopetusta. Opiskelijat voivat halutessaan valita myös urheiluvalmennusta, kotitaloutta sekä tietotekniikkaa. Muualta muuttavia autetaan asunnon hankinnassa.

Tavoitteet

- Oppilasmäärän säilyttäminen ja kasvattaminen
- Laadukas lukio-opetus ja opiskelijan huomioiminen yksilönä
- Virolahden lukion ja kilparatsastuslinjan markkinointi

Mittarit

- Oppilasmäärä
- Opiskelijan omien tavoitteiden täyttyminen
- Lukion näkyvyys

Kriittiset menestystekijät

- Oppilasmäärän laskeminen
- Kelpoisuusehdot täyttävien aineenopettajien pysyvyys ja rekrytointi

Toteuma

Yhteisvalinnassa kevään 2024 aikana 17 opiskelijaa valittiin opiskelijaksi Virolahden lukioon 1.8.2024 alkaen. Kevätlukukauden päätteeksi Virolahden lukiosta valmistui 10 ylioppilasta. Oppilasmäärä on tällä hetkellä 40.

1.8.2023 lukion aloittaneiden vähäinen määrä näkyy lukion kokonaisoppilasmäärässä. Systemaattista markkinointia on jatkettu oppilasmäärän kasvattamiseksi.

Lukion opettajista lähes kaikki täyttävät kelpoisuusehdot.

430 Vapaa sivistys

Virolahden kunnalla on sopimus Kotkan musiikkiopiston kanssa hinta 1 076 € / oppilas/ lukuvuosi. Lisäksi on sopimus Haminan kansalaisopiston kanssa. Sopimuksen mukainen maksuosuus muodostuu siinä suhteessa, miten jokaisesta sopimuskunnasta on opiskelijoita. Virolahden maksuosuusennakko v.2023 oli 9.585 €, arvioitu opiskelijamäärä 200 opiskelijaa.

Tavoitteet

Yhteistyön jatkuminen aktiivisten harrastajien myötä.

Mittarit

Oppilasmäärät

Kriittiset menestystekijät

Kulkuyhteydet

Toteuma

Kotkan seudun musiikkiopistossa opiskeli vuoden 2024 aikana kevätlukukaudella 14 ja syyslukukaudella 16 opiskelijaa. Haminan kansalaisopiston kursseille osallistui kevätlukukaudella 97 ja syyslukukaudella 116 opiskelijaa.

440 Joukkoliikenne

ELY:n ylläpitämässä joukkoliikenteen käyttöoikeusliikenteen sopimuksissa kunnan maksuosuus on 20 % ja ELY:n 80 %. Joukkoliikenteen osuudet on otettu talousarviossa huomioon ELY:n ilmoittamien laskelmien mukaisesti.

Palveluliikenne sisältyy koululaiskuljetusten sopimukseen ja kustannukset on eritelty koululaiskuljetuksista laskennallisella tuntihinnalla. "Väinön lenkki" -linja liikennöi keskiviikkoisin ja erillinen Vaalimaan suunnan palvelulinja perjantaisin.

Tavoitteet

- Perustason joukkoliikennehankinnat yhteistyössä ELY:n kanssa
- Palveluliikenteen vahvistaminen kaikkien kuntalaisten osalta
- Uudistuksista tiedottaminen

Mittarit

Käyttäjämäärät

Kriittiset menestystekijät

Uuden palvelun löytäminen ja aktiivinen käyttäminen

Toteuma

Palveluliikenne: Vaalimaa-Hämeenkylä suunnalla sekä Väinön lenkki Klamilasta Virojoelle ovat toteutuneet perusopetuksen toiminta-aikoina osana koulukuljetussopimusta. Kesän 2024 ajaksi palveluliikenne toteutui erillisen sopimuksen mukaan kutsutakseina. Lisäksi ELY / liikennöitsijä laskuttaa kunnalta käyttöoikeuskorvaussopimuksen mukaisen liikenteen kustannukset sopimuksen mukaan. Kyseessä ovat kaikille avoimet linja-autovuorot Hamina-Virolahti-Miehikkälä-alueella.

450 Kirjasto

Kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasavertaisuus, vastuullisuus, yhteisöllisyys, sananvapaus ja kulttuurien moninaisuus.

Tavoitteet

- Laadukkaat ja monipuoliset kirjastopalvelut kaikille kuntalaisille.
- Yhteistyö paikallisten yhdistysten ja yhteisötoimijoiden kanssa.

Mittarit

- aineistomenot / asukas: 11 €
- henkilöstömenot / asukas: 27 €
- käynnit / asukas: 8
- lainaus / asukas: 14

Kriittiset menestystekijät

- varmistetaan riittävä määrä henkilökuntaa kirjastopalveluiden tuottamiseen
- tarjotaan mahdollisimman monelle mahdollisuus käydä kirjastossa pitämällä Virolahden omatoimikirjaston aukioloajat laajoina
- pidetään kirjastoautopalvelun ostosopimus Haminan kaupungin kanssa voimassa ja turvataan kaukana kiinteistä kirjastoista olevien asiakkaiden kirjastopalvelut
- tarjotaan asiakaslähtöinen, monipuolinen, uudistuva ja laadukas kokoelma
- tuetaan asiakkaiden media- ja digitaitoja, annetaan valmiudet tietovarantojen käyttämiseen ja autetaan tekniikan ja tiedonhaun kysymyksissä

Toteuma

Kirjastojen toiminta on ollut talous- ja toimintasuunnitelman mukaista.

Ennen Kaakon kaksikon yhteistyön päättymistä Virolahden kirjastolla oli Miehikkälän kirjaston kanssa yhteiset neljä kirjastovirkailijaa. Elokuun 2024 alusta Virolahden kirjastossa jatkoi kaksi virkailijaa. Kirjastoautopalveluja ja kirjastoautovirkailijan palveluja ostettiin Haminan kaupungilta. Kirjastoauto kiersi Virolahdella kolmella pysäkillä kaksi kertaa kuukaudessa koulujen lukuvuoden ajan. Käyntejä oli vuonna 2024 yhteensä 16 kertaa, kirjastoauton lainoja 1968 kpl.

Virolahden kirjasto järjesti vuoden 2024 aikana 28 tapahtumaa ja koulutusta (sisältäen myös lukupiirit, kirjavinkkaukset, satutuokiot) joihin osallistui yhteensä 363 henkilöä. Ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia kirjastossa oli vuoden aikana 44 ja niihin osallistui yhteensä 335 henkilöä. Vuoden aikana kirjastossa oli 5 näyttelyä.

Vuonna 2024 kirjaston kokonaislainaus oli 36328 lainaa, eli 13 lainaa asukasta kohden. Laskua edellisestä vuodesta 7 %. Kirjastojärjestelmän ensilainat laskivat ainoastaan 2,5 % kun taas uusintojen osuus on laskenut 14 % edellisvuodesta. Fyysisiä kirjastokäyntejä oli 22884 kpl eli 8 käyntiä asukasta kohden. Vuonna 2024 keväällä Viro-

lahti liittyi valtakunnalliseen e-kirjastoon, jonka tuottavat Kansalliskirjasto ja yleiset kirjastot yhteistyössä. Vuoden lopussa e-kirjoja oli valikoimassa yli 70000 kpl ja e-lehtiä lähes 100 kpl. E-lehtien käyttökerrat nousivatkin edellisvuodesta 22 %.

Omatoimikirjaston käyttö on ollut aktiivista, sisäänkirjautumisia 2914 kpl, joka on yli 13 % edellisvuotta suurempi.

Kirjaston toiminta pysyi annetun talousarvion puitteissa, määrälliset tavoitteet jäivät osin saavuttamatta.

Virolahden kirjasto	Tavoite	Toteuma
Aineistomenot / asukas	11 €	11 €
Henkilöstömenot / asukas	27 €	30 €
Käynnit / asukas	8	8
Lainaus / asukas	14	13

460 Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin ja taiteen kokemiseen. Tällä vahvistetaan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuritoimen avulla luodaan edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja tuetaan mahdollisuuksia toteuttaa kulttuuritoimintaa.

Tavoitteet

Kulttuuritoimi järjestää monipuolista ja yhdenvertaisesti saavutettavaa kulttuuritoimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille.

Mittarit

Monipuolisella kulttuuritoiminnalla pyritään tavoittamaan jokainen kuntalainen vähintään kerran vuodessa. Toiminnassa seurataan valtakunnallisen kulttuurin Tea -viisarin tuloksia oman kunnan osalta.

Kriittiset menestystekijät

Kulttuuritoiminnan puitteissa järjestetään erilaisia tapahtumia ja toimintoja sekä omana että osaksi ostopalveluina eri kulttuurialojen asiantuntijoilta ja taidekasvattajilta sekä taiteilijoilta. Erilaisille toiminnoille pyritään luomaan tarpeiden mukaiset tilat ja olosuhteet kulttuuripalveluiden järjestämiseen.

Toteuma

Lastenkulttuuriviikot tarjosivat helmikuussa kuntalaisille monipuolista, maksutonta lasten ja perheiden kulttuuritarjontaa yli kuntarajojen aina Loviisasta kaikkiin Kymenlaaksoon kuntiin asti.

Kaakon kamarimusiikki –tapahtumalle kulunut vuosi oli toiminnan kymmenes ja 13 konsertin tapahtuma heinäkuun alussa muodostui festivaaliksi. Kulttuurisuunnitelma toteutui eri-ikäisten osalta suunnitellusti.

Satuviikoilla lokakuussa Mimi ja Kuku esiintyivät Rajasalissa ja kirjastoon muodostui runo-olohuone. Runo-olohuone juhlisti Kirsi Kunnaksen 100 juhlavuotta ja hänen tuotantoaan toiminallisen näyttelyn keinoin. Lisäksi paikallinen taiteilija Ulla Laisi piti satutuokiot Virolahden kirjastolla.

470 Liikuntatoimi

Liikuntatoimi edistää kaiken ikäisen väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista. Liikuntatoimi tukee lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä. Tärkeänä osana liikuntatoimea ovat liikunnan kansalaistoiminnan tukeminen, liikuntaneuvontapalveluiden tarjoaminen ja eriarvoisuuden vähentäminen liikunnassa tarjoamalla edullista, matalankynnyksen liikuntatoimintaa.

Tavoitteet

Liikuntatoimi edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa.

Mittarit

Kuntalaisten fyysinen terveys kohenee ja sitä seurataan erilaisilla mittareilla mm. terveystoimintastrategian toteutuminen, liikunnan Tea -viisari ja Move -mittaukset sekä liikuntaa tarjoavan yhdistystoiminnan tilastot.

Kriittiset menestystekijät

Kaikkien saavutettavissa olevia terveystoimintapalveluita järjestetään kaiken ikäisille kuntalaisille sekä säännöllisenä ohjattuna sisä- ja ulkoliikuntana että kausittaisina tilaisuuksina. Pystytään tarjoamaan kampanjoita ja tapahtumia kuntalaisten omatoimisen liikkumisen edistämiseksi muun muassa erilaisia omatoimisen liikunnan suorituspaikkoja, luontoliikuntakohteita sekä kävely- ja pyöräilyreitit hyödyntäen. Lapsille tarjotaan vuosittain uimakoulu uimahalleissa ja uimarannoilla sekä toteutetaan eri lajien koululaiskilpailuja ja -turnauksia. Pystytään tukemaan yhdistystoimintaa avustusten, tilojen käytön suunnittelun, välineistön sekä henkilöresurssien muodossa.

Tärkeä osa liikuntatoimea on liikuntaneuvonta, jota toteutetaan matalan kynnyksen periaatteella. Toiminnan painopisteet kohdistuvat Kymenlaakson terveystoimintastrategian 2021–2025 liikuntaneuvonnan tavoitteisiin sekä erityisesti hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimintapalveluiden liikuntalähetteen käyttöönoton jälkeen kunnan toimialojen palveluiden ja muiden toimijoiden kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Toteuma

Liikuntatoimen ryhmät, kesäajan uimaopetus ja seurafoorumi ovat toteutuneet suunnitellusti. Liikuntatoimessa kokoontui säännöllisesti 19 ryhmää Virolahdella ja Miehikkälässä. Tätä lisäävät vielä kesäajan ryhmätoiminta. Säännöllisen toiminnan piirissä noin 200 kuntalaista. Keväällä alkoi kuntien yhteinen pyörävaellus sekä mahdollisuus osallistua Kaakon kaksikon joukkueessa valtakunnalliseen kilometrikisaan.

Liikuntapalveluiden ryhmätoiminta jatkui syksyllä seitsemässä kuntosalij- ja neljässä vesiliikuntaryhmässä. Lisäksi jatkettiin työikäisten iltaryhmän, tuolijumpan sekä etäjumpan ohjaustoimintaa. Tuolijumppa toteutettiin vuoropäätteellä Ite ja yhdessä –toiminnan kanssa ja etäjumppassa sekä yhdessä kuntosaliryhmässä toimi vertaisohjaaja. Säännöllisen toiminnan piirissä oli 140 noin kuntalaista. Yhteistyötä jatkettiin myös perusopetusikäisten uimaopetuksen ja urheilutoiminnan järjestelyissä.

Liikuntaneuvonnan Walmu -liikuntalähetteen käyttö lisääntyi muiden Kymenlaakson kuntien tapaan; hyvinvointialueelta tuleva kuntalaisten hyvinvointia lisäävä palvelu. Koko vuoden aikana liikuntalähetteitä tuli yhteensä 10 ja liikuntalähetteen määrä oli Virolahdella 3,4 lähetettä / 1000 asukasta kohden. Tämä oli lisäys aiempaan vuoteen verrattuna. Vuoden 2024 aikana liikuntaneuvonnan yhdyspintatyön sujuvuutta ja palveluketjujen toimivuutta on edistetty tapaamisilla hyvinvointialueen opiskeluterveydenhuollon, neuvolapalveluiden ja terveysaseman toimijoiden sekä KaatumisSeula -toiminnan kanssa.

Vuoden aikana liikuntatoimen perustoiminnot on pystytty turvaamaan Kaakon kaksikon eroamisen, liikuntatoimen rakennemuutoksen ja henkilöstömuutosten aikana. Liikunnan lisäämiseen tärkeillä liikuntakampanjoilla on tavoitettu kuntalaisia. Lasten ja nuorten liikunnan ja fyysisen toimintakyvyn edistämistä tavoittelevan Move! -polun kehittämistyö on aloitettu. Kunnassa toimivia yhdistysten toiminta on ollut vireää ja matalankynnyksen liikuntaryhmien määrä on lisääntynyt syksyn aikana. Yhdistyksiä on kuultu yhdistysavustuksiin, tilojen käyttöön,

yhteistyömuotoihin ja uuteen hyvinvointisuunnitelmaan liittyen marraskuussa yhdistysfoorumissa sekä yhdistyksille toimitetun sähköisen kyselyn kautta.

Liikuntatoimen ja esi- ja perusopetuksen yhteistyö on toteutunut suunnitellusti.

<u>Avustukset (yhdistykset):</u>	<u>Avustus yhteensä:</u>
Ohjaustoiminta-avustukset	4 448,00 €
Toiminta- ja kohdeavustukset	4 906,50 €
Liikuntapaikkojen kunnossapito	6 538,34 €
Kaikki avustukset yhteensä	15 892,84 €

Ohjaustoiminta

Ryhmien määrä	30
Seurojen määrä	7
Harjoituskerrat	822
Osallistumiset	7390

480 Nuorisotoimi

Nuorisotoimi edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteiskunnassa. Nuorisotoimi tukee nuorten itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä eri tietojen ja taitojen oppimisen kautta. Nuorille tarjotaan erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Nuorisotoimi edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa ja pyrkii parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteet

Nuorisotyö tukee nuorten kokonaisvaltaista kasvua, itsenäistymistä ja osallisuuden toteutumista yhteiskunnassa.

Mittarit

Jokaiselle nuorelle työ- tai opiskelupaikka sekä yksi hyvä harrastus. Näitä tuloksia seurataan mm. työllisyystilanteen, koulupudokkaiden määrän ja harrastustoiminnan puitteissa.

Kriittiset menestystekijät

Nuorisotilatoiminta pystytään järjestämään omassa kunnassa, työllistymisen edellytyksiä pystytään parantamaan Etelä-Kymenlaakson Ammattiopiston Ekamin kautta oman kunnan alueella ja kunnassa toteutetaan ohjaamotointaa, koulunuorisotyötä ja mahdollistetaan nuorisovaltuuston toiminta.

Toteuma

Kevään 2024 aikana nuorisotilojen osalta sekä Pleissin että Kiwin toiminnasta ovat vastanneet nuorisotiloahjaajat. Nuorisotiloilla on toteutunut aiempaa enemmän toimintaa mm. nuorisovaltuuston toiveesta. Nuorisotila Pleissin aukioloajat supistuivat kesäkauden jälkeen syyskuun alusta yhdellä illalla viikossa. Pleissi oli avoinna kahdena iltana viikossa. Tilatoiminnasta vastasi nuorisokoordinaattori.

Yläkoulujen yhdistymisen tukemiseksi nuorisopalvelut organisoivat yläkoululle kaksipäiväisen, yhteisöllisyyttä lisäävän ryhmäytystapahtuman, johon osallistuivat kaikki yläkoulun luokat.

Virolahden valpas –valvojat (oppivelvollisuuden seuranta ja valvontapalvelu) ovat seuranneet oppivelvollisuuden suorittamista.

Ekamin järjestämää (puitesopimus Etelä-Kymenlaakson Ammattiopisto ja Etelä-Kymenlaakson kunnat) työpajatoimintaan osallistui vuoden 2024 aikana 21 nuorta. Työpajan nuorista vain kaksi työskenteli palkkatuella, sillä

palkkatuen määrärahaa ei myönnetty enää 14.5.2024 alkaen. Etsivän nuorisotyö tavoitti kolme virolahtelaista vuoden aikana.

490 Hyvinvointi

Hyvinvointipalveluissa noudatetaan Hyvinvointisuunnitelma 2023–2024 Virolahti ja Miehikkälä -asiakirjaa edistään laajasti alueellisen hyvinvointisuunnitelman eri tavoitteiden mukaisesti kuntalaisten hyvinvointia. Paikallisen suunnitelman mukaisesti vanhusneuvoston, vammaisneuvoston, nuorisovaltuuston sekä kolmannen sektorin osallistuminen yhteiseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön on keskeistä. Kuntatekniikan rooli kuntalaisten hyvinvointiin liittyvissä teemoissa jäsentyy maakunnallisen hyvinvointistrategian avulla. Kyse on turvallisesta elinympäristöstä, osallistumismahdollisuuksista ja onnettomuuksien ja vahinkojen ehkäisystä.

Hyvinvoinnin kustannukset muodostuvat digitukitoimintojen järjestelyistä ja kuntaan muuttaneiden ukrainalaisten kotouttamisesta (oma kustannuspaikka) yhteistyössä Haminan VOK:n ja Migrin kanssa. Sopimus Haminan vastaanottokeskuksen kanssa päättyi 31.12.2023. Kotouttamistyö turvataan työntekijäresursseilla alkuvuoden 2024.

Kumppanuussopimukset (muut kuin kulttuuri -, liikunta- ja nuorisotoimi) ja avustukset täydentävät kuntalaisille tarjottavia hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen palveluita.

Tavoitteet

- Alueellisen hyvinvointistrategian ja Virolahden ja Miehikkälän hyvinvointisuunnitelman 2023–2024 tavoitteiden pohjalta asetetut tavoitteet.
- Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman pohjalta asetetut tavoitteet.
Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman pohjalta asetetut tavoitteet.
- Kumppanuussopimukset ikäihmisten palveluiden turvaajana

Mittarit

- Strategioiden eri indikaattorit.
- Kumppanuussopimukset toteutuvat suunnitellusti

Kriittiset menestystekijät

- Alueellisen yhteistyön saumaton jatkuminen hyvinvointiuudistuksen jälkeen.
- Riittävä henkilöstöresurssi.

Toteuma

Kevään aikana Virolahden ja Miehikkälän kuntien yhteinen hyte-ryhmä on kokoontunut aktiivisesti. Kevään aikana on käsitelty ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteitä, terveysliikuntastrategiaa, päihdekyselyn paikallisia tuloksia ja arvioitu vuoden 2023 toimintaa. Syksyllä 2024 työnsä aloitti kunnan oma HYTE-ryhmä, joka kokoontui syksyn aikana aktiivisesti ja työsti kunnalle uuden hyvinvointisuunnitelman vuodelle 2025.

Syksyllä yhdistystoimijoiden ja koululaisten näkemyksiä on kuultu työpajoissa uutta hyvinvointisuunnitelmaa työstäessä. Syksyn aikana on päivitetty ja esitelty Virolahden hyvinvoinnin kuntakortti. Syksyn aikana on raportoitu maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman mukaisista kunnan omien toimenpiteiden toteutumisesta vuonna 2024. Maakunnallisen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman mukaiset kunnan omat tavoitteet on päivitetty vuodelle 2025, päätöksentekoon on viety tietoa kunnan koululaisten Move! -tuloksista ja Kymenlaakson ehkäisevän päihdetyön malli 2024–2025 on päätetty ottaa käyttöön ja viety tiedoksi kunnanhallitukselle ja -valtuustolle.

Virolahden hyvinvointisuunnitelman raportointi vuodelta 2024 on kirjattu hyvinvointisuunnitelmaan.

Kumppanuussopimukset on muokattu kuntien yhteisistä sopimuksista vain Virolahtea koskeviksi ja ne ovat toteutuneet suunnitellusti.

40 Sivistys- ja hyvinvointipalvelut yhteensä

Sivistys- ja hyvinvointipalveluille vuosi 2024 oli muutosten vuosi 16 vuotta kestäneen Miehikkälä -yhteistyön päättymisen, Virolahden uuden sivistyksen ja hyvinvointipalveluiden johtamisjärjestelmän ja uusien Miehikkälän kunnan kanssa solmittujen yhteistyösopimusten myötä. Sekä sivistyksen että hyvinvoinnin osalta talousarviossa asetetut tavoitteet ovat varmasti kohtuudella saavutettu ja kuntastrategiaan kirjatut strateginen painopiste toimivista palveluista on toteutunut. Koko toimialan osalta tiukka talouskuri on pitänyt ja toimialalle varattu määräraha alittui.